

از طبیعیه تا محمول درجه دو

احد فرامرز قراملکی

چکیده:

منطق نگاران دو بخشی قرن هفتم با تامل در تفاوت ساختار قضیه طبیعیه و قضیه مهمله به اعتبار قضیه طبیعیه بعنوان یکی از اقسام حملی پرداختند و تقسیم بندی سه گانه را به صورت چهارگانه بازسازی کردند آنان دو دیدگاه رقیب یعنی مهمله انگاری و شخصیه انگاری طبیعیه را مورد نقد قرار دادند طبیعیه از حیث سور ناپذیری انحلال ناپذیری به عقدالوضع وعقدالحمل اشتغال بر عضویت و نه اندارج و یکسانی موضوع حقیقی و موضوع ذکری با مهمله تمایز ساختاری دارد طبیعیه با شخصیه از حیث موارد یاد شده تفاوت ساختاری ندارد و تمایز آن دو در سنخ محمول آنهاست از این روی منطق دانان قرن هفتم از طرفی طبیعیه را متمایز از مهمله اعتبار کردند و از طرف دیگر بر طبیعیه در حکم شخصیه است تاکید داشتند آنان با اعتبار طبیعیه به صورت متمایز از شخصیه به یک معنا به اهمیت منطقی محمول درجه دو پی برده اند مراد از محمول درجه دو در اینجا معقول ثانی منطقی است که به دلیل محمول واقع شدن تمایز ساختاری را سبب می شود بنابراین محمول درجه دوم با آنچه منطق دانان جدید در حساب محمولات درجه دوم به کار می برند متفاوت است این پژوهش در واقع سهم منطق نگاران دو بخشی قرن ۷ را در توسعه دانش منطق با عطف توجه به یک مساله معین نشان می دهد

کلمات کلیدی: منطق نگاری دو بخشی، محمول درجه دو، طبیعیه، اقسام قضیه حملی، ابهری، خونجی، مهمله